

MARKÓ BÉLA

Egyetlen világ

Pablo Picasso: *Avignoni kisasszonyok*, 1907, olaj, vászon,
244x234 cm, Museum of Modern Art, New York

*Nem több ez sem, mint elpusztítani
mindent, amit még képzelhettél volna,
s hiába nézel úgy egy festékfoltra,
hogy feltárulnak Isten titkai*

*előtted, amíg megtelik a vászon,
hiszen ilyenkor hullnak szét megint
a kép mögött elképzelt képeink,
s alig készült el, máris várva várom,*

*hogy majd ismét üres legyen egészen
a látvány, pontosabban: ne legyen
egyáltalán, s belül tegyem-vegyem*

*csupán, mert a mindenható fejében
az élethűen megformált világ
kiszorította a fantáziát.*

Majd ismét összerakja

Leonardo da Vinci: *Szent Anna barmadmagával*,
1508–1510, olaj, fatábla, 168x112 cm, Louvre, Párizs

*Nem Jézus hát a legvédtelenebb,
hanem a bárány, utolsó a sorban,
ki legalulról azt sem látja, hol van,
s a föl-föltornyosuló szeretet*

*mind fényesebb és mind fenyegetőbb,
ahogy a felnőtt Máriát ölébe
vette Szent Anna, és ahogy fölébe
hajol tűnődve, míg a csecsemőt*

*Mária tartja, mert csak láncszemek
az asszonyok, s a várva várt gyerek
kezét melengeti a puba, göndör*

*gyapjában: hogyha egyszer meginog
ez az építmény, emlékezni fog
ismét reá, s majd összerakja fönről.*

És a vének

Tintoretto: *Zsuzsanna és a vének*,
1555–1556, olaj, vászon, 146x193 cm,
Kunsthistorisches Museum, Bécs

*Zsuzsanna sejtethi, hogy leskelődnek,
s mint lomb közt egy-egy öklömnyi veréb,
úgy ugráltatja szürkellő szemét
mindkettő, hiszen szeretnének többet*

*meglátni abból, amit újra s újra
elrejt, és közben mégis kitakar,
míg egyedül is tetszeni akar,
vagyis debogy van egyedül, ha tudja,*

*hogy ott vannak, s így már a meztelenség
egészen más értelmet nyer, csupán
jelmez vagy maszk, mint áttetsző ruhán,*

*vizlatnak fel-le rajta, és a kelmét
próbálják csőrükkel, de nem lehet
vetkőztetni, mert rég levetkezett.*

A háború vége

Mednyánszky László: *Enyészet*,
1917, olaj, karton, 70x100 cm,
Katona József Múzeum, Kecskemét

*Nyilvánvalóan közbely, hogy csak bábuk
feküsznek ott, mint félrecsúszott paplan
alatt, mindig szemérmetlen s szokatlan
pózban, hiszen korbadt faág a lábuk*

*s kupacnyi sárgásbarna lomb a testük,
legfeljebb annyi furcsaság van benne,
hogy legalább egy párnaféle lenne
felül begyűrve, például egy elnyűtt*

*kabát, mert így kissé erőltetettnek
meg fárasztónak tűnik, hogy enyésznek,
és hátracsuklott fejjel égre néznek,*

*de rothadóban néha fölneszelnek,
vagy pára száll belőlük, míg az álom
szakadt ruha a meztelen halálon.*

A hatalom természetéről

Fernando Botero: *Az elmőki család*,
1967, olaj, vászon, 203,5x196 cm,
Museum of Modern Art, New York

*Sehol nem fénylik zsír az arcukon,
kövér a zöld, a kék, a rózsaszín,
s a boldogság irdatlan foltjain
nincs árnyék, bár egy tűzhányólyukon*

*kilóg hátul a füst, gyújtózsínór
talán, vagy az sem, inkább valami
kötél, és most éppen nem hallani
a kép felől a szuszogást, kiforr,*

*majd elvegyül velük a hatalom,
egyszerre forma már és tartalom,
kívül is az van, ami legbelül,*

*hiába felnőtt, hiába gyerek,
ugyanolyanok körben a hegyek,
s torlódnak mégis értelmetlenül.*

SUMONYI ZOLTÁN

2015. október 23. éljen!

*Tévében nézem ezt, vagyis
ötszázzezred magammal látom:
egy sorvadtt arcú nő bolyong
a félig megbontott szobákon*

*(szobakonyhán!), dobozok közt:
hová kapjon, hová mehetne?
A gangon jogvédők falát
rendőrök bontják. Rendeletre*

*hivatkozik a sibeder
alpolgármester – s ő betartja!
A sápadt nő még hisz, remél.
Istenben bízik? Vagy ki tudja.*